

SHELL smanjuje proizvodnju baznih ulja

Shell Deutschland Oil planira sljedeće godine prekinuti proizvodnju baznih ulja u manjem od dva pogona baznih ulja smještenih izvan Hamburga u Njemačkoj, kao dio plana racionalizacije poslovanja kod pogona lociranih u jednoj regiji.

Kompanija će prestati proizvoditi bazna ulja u prijašnjoj RWE-DEA tvornici, što je posljedica spajanja provedenog tijekom 2001. godine njemačke energetske kompanije DEA i Shellove podružnice u zemlji. Shellovi predstavnici su nedavno istaknuli da će nova kompanija nastaviti proizvodnju baznih ulja u lokalnim postrojenjima pod novim zajedničkim nazivom postrojenja u Harburgu, predgrađu Hamburga gdje je i smješteno.

Prijašnje RWE-DEA postrojenje, prema industrijskom izvoru, ima kapacitet za proizvodnju otprilike 2800 barela dnevno baznog ulja parafinske osnove. Postrojenje Harburg ima prijavljeni kapacitet proizvodnje parafinskih i naftenskih baznih ulja između 5,000 i 6,000 barela po danu, tj. između 790.000 i 950.000 l dnevno. Barel je američka jedinica za volumen koja se često koristi u naftnoj industriji (1 barell = 158.987 l).

Tržišni analitičari kažu da je ova Shellova akcija simbol vremena na tržištu koje sve više prerasta u globalno.

Prema riječima Geete Agashe, direktorice Petroleum & Energy Practice for Kline and Co. Consultants in of Little Falls, N.J, Shell se kao i sve ostale mega kompanije brine za svoje poslovanje na globalnoj razini. Konačni rezultat je racionalizacija i očekuje se sve više takvih aktivnosti u budućnosti.

Shellov glasnogovornik Rainer Winzenried je rekao za Lube Report da kompanija «reorganizira» poslovanje u 2 pogona s namjerom poboljšanja njihove učinkovitosti. Završno namješavanje maziva bit će premješteno iz prijašnjeg RWE-DEA pogona koje će se ubuduće koristiti za proizvodnju specijalnih proizvoda.

Carolina Garrigou, marketinška menadžerica za Shell Europe odgovorna za prodaju SHELL baznih ulja i parafina za cijeli svijet tijekom nedavne prezentacije na ILMA/ICIS konferenciji baznih ulja u Orlando, u Floridi. Garrigou izjavila je da će nedostatak prijašnjeg kapaciteta od RWE-DEA pogona pogoršati njemačku poziciju kao uvoznika baznih ulja. Njemačka je daleko najveći proizvođač finalnih maziva u Europi, istovremeno je pozicionirana kao četvrta u Europi u proizvodnji i ponudi baznih ulja.

Cijene za kemikalije, aditive i maziva još rastu

Tržišta maziva i aditiva za maziva priveli su kraju 2004. godinu u istom duhu koji je okarakterizirao cijelu tu godinu – u stalnom rastu cijena.

Arkema, Dow i OM grupa su tijekom posljednjih tjedana 2004. objavili povećanje cijena za svoje proizvode. Dow je nedavno objavio da će 01.01.2005. povećati

cijene u Sjevernoj Americi za UCon bazna ulja tipa poliglikola i sintetička maziva za 3 do 8 centa po unci (ili po 28,35 g). The Midland, Mich. kompanija je odlučila da će na materijale isporučene u bačvama podignuti cijenu za dodatnih 5 centa po unci ili za svakih 28,35 g. (Uz pretpostavku da je u bačvi prosječno cca 180 kg, možemo procijeniti povećanje cijene aditiva tj. kemikalija po bačvi za cca 317,5 US \$ o.p.)

«Uočavamo nezaustavljivi trend rasta dosad neviđenih troškova sirovina i usko specijaliziranih ponuda,» kaže Julie McAllindon, UCon Fluids marketinška menadžerica. «Troškovi pakiranja/ambalaže su također porasli tijekom prošlih godina, povećavajući troškove prodaje (troškovi trgovačke usluge, troškovi agenta, itd., o.p.). Moramo provesti ta povećanja (cijena finalnih proizvoda, o.p.) kako bi održali profitabilnost, osigurali sposobnost reinvestiranja u posao i omogućili kontinuiranu i pouzdanu ponudu i uslugu.»

OMG je objavio porast cijena od 5 do 7% za sve organo metalne kemikalije koje ne sadrže kobalt, što stupa na snagu 03.01.2005. Kompanija sa sjedištem u Clevelandu proizvodi specijalne kemikalije s metalnom osnovom koji se koriste kao aditivi mazivima ali i u drugim industrijskim formulacijama. Kompanija je opravdala ovaj rast cijena porastom troškova osnovnih sirovina i troškova prijevoza.

Arkema, novo ime prijašnje Atofina Chemicals u SAD-u i Kanadi, objavila je 17.11.2004. da je povećala cijenu TDM-u (tercijarni dodecil merkaptan) za 20 %, što je već efektivno stupilo na snagu od 05. 10. 2004. Tvrtka sa sjedištem u Filadelfiji, SAD, navela je kao opravdanje porast troškova sirovina, energije i transporta. TDM se, između ostalog, koristi kao poluproizvod u proizvodnji maziva.

API pooštava svoje preporuke za motorna ulja

Američki institut za naftu je modernizirao svoj *Vodič motornih ulja*, njihov primarni dokument za educiranje potrošača o motornim uljima, kako bi mogao obuhvatiti najnovije razine kvalitete motornih ulja za benzinske i dizelove motore. API je, također, osuvremenio dokumente koji sadrže upozorenja protiv korištenja zastarjelih razina kvalitete motornih ulja, kao što su SA i SB, u većini automobila koji se danas nalaze na cestama.

API je ponovno izdao *The Guide* (Vodič) kako bi se uskladio s prvim homologiranim licenciranjem motornih ulja razine kvalitete API SM, koje je počelo 30.11.2004. API-jev odbor za maziva je sudjelovao u njegovom razvoju i revidirao ga prije izdanja. (Osuvođenjeni *The Guide* se može pronaći adresi www.api.org/eolcs, kliknite na SM Shelf Card, o.p.).

Nancy DeMarco, izdavač stručnog magazina *Lubes'n'Greases*, koji je preko godine dana vodio kampanju protiv uporabe zastarjelih SA i SB ulja i pritom zahtijevao od API-ja strože preporuke vozačima motornih vozila protiv uporabe takvih ulja, pozdravio je novo izdanje *Vodiča* kao jako važnu promjenu: «API-ju i članovima njegovog Odbora za maziva bi trebalo čestitati zato što su potrošačima napokon dali jasne činjenice o ovim tržišno široko rasprostranjenim uljima koja nastavljaju biti

mlrja u mazivaškoj industriji. Ovo je upravo ona vrsta temeljne edukacije potrošača za koju smo se nadali da će je API preuzeti».

Na dvije stranice Vodiča nalazi se mnoštvo informacija o motornim uljima, unatoč nekim prazninama, namijenjenih potrošačima. Na vrhu jedne stranice su prikazana tri API-jeva licencirana simbola i to:

API «Starburst» homologacijska oznaka,

API «Donut» servisna oznaka

«Donut» simbol koji označava razinu kvalitete CI-4 PLUS za dizelova motorna ulja.

Sva tri simbola su registrirana kao API-jeve oznake, kao što je i kratica API.

Dijelovi tradicionalnog Donut (u obliku prstena, o.p.) servisne oznake su objašnjeni jednako dobro kao i nova oznaka CI-4 PLUS, a locirana je u donjem dijelu vanjskog prstena na Donutu. API-ju je ovo prvi put da ovako označava jer je kod svih prijašnjih oblika Donuta ova sekcija bila rezervirana samo za oznaku «ENERGY CONSERVING». CI-4 PLUS je homologirana samo u kombinaciji sa CI 4 razinom kvalitete, najsvremenijom API servisnom kategorijom za dizelska ulja.

Prednja strana Vodiča također sadrži grafikon koji objašnjava tipične SAE gradacije viskoznosti za osobna vozila, te kratki odlomak za pomoć vozačima pod motom «Dobijte više od svog motornog ulja».

Međutim, za Starburst logo dane su samo najpovršnije informacije. Također, Vodič ne sadrži nijednu informaciju ili referenciju o API GF motornim uljima za vozila pogonjena na benzin, niti o uljima koja proizvođači automobila najviše preporučuju i koja jedina mogu prikazati Starburst na svojoj etiketi. Proizvođači vozila su izdali GF-4, najnoviju GF specifikaciju, 14. 01.2004. i API je započeo s homologacijom ulja 31.07.2004., ali se Vodič ne izjašnjava u svezi toga.

Poledina karte Vodiča je naslovljena «Koje motorno ulje je ispravno za vas – Which motor oil is the right for you?» Sve sadašnje i prethodne API servisne kategorije motornih ulja za benzinske i dizelove motore su navedene, a njihov status je identificiran zajedno sa specifičnim preporukama za svaku kategoriju.

Najveća promjena u ovom izdanju Vodiča jest ta da pruža značajno veću količinu informacija o statusu i uporabi raznih kategorija API-servisa, posebno onih zastarjelih. Na primjer, ulja koja zadovoljavaju zahtjeve API SC kategorije su nazvana «zastarjelim i neodgovarajućim za uporabu u automobilskom motorima pogonjenih benzinom proizvedenim nakon 1967. Uporaba u modernijim motorima može uzrokovati neželjene posljedice ili čak oštećenje sustava ili vozila». (U prijašnjim izdanjima je samo bilo navedeno kako su API SC ulja prikladna «za motore iz 1967. godine i one starije».)

Novi Vodič nudi slično istaknuto upozorenje protiv korištenja ulja razine kvalitete API SA, SB i SD u motorima napravljenim nakon 1930., 1963. i 1971., i to pojedinačno. API je usvojio većinu ovog «novog» jezika iz SAE standarda J183, «Engine Oil Performance and Engine Service Classification», izdanom u lipnju 1991.

Iako se priznaje da je novi *Vodič* bolji od prijašnjih verzija, «svi simboli ga još uvijek čine zbunjujućim», kaže za Lube Report Mike McMillan iz General Motorsa. McMillan predsjedava ILSAC-u, odboru koji predstavlja američke i japanske proizvođače automobila u području motornih ulja, a pokušao je sažeti mišljenja drugih članova ILSAC-a, koji su odbili biti imenovani, o navedenom dokumentu i dodao je da, na primjer, *Vodič* pruža neke tehničke tvrdnje koje su zabrinjavajuće. Vjerojatno je riskantno preporučiti ulje tipa SAE 0W-XX ulje ispod ili na 0 F (cca – 17,77°C). Nije jasno da li SAE klasifikacija štiti za te gradacije do tih navedenih temperatura. Nadalje, *Vodič* je netočan kada govori da su ulja razine kvalitete API SB dobra za za motore proizvedene prije 1964. Vozila s hidrauličkim podizačima ventila, koja su bila dostupna čak i 1930-ih, zahtijevaju detergentska ulja, a ne API SB motorna ulja. Bilo je zabilježeno da API-jeva web stranica prikazuje mladu obitelj ispred Chevroleta iz 1955. s dignutim poklopcem motora i bočicom motornog ulja. Iskreno se nadamo da to nije bočica API SB ulja. Nadalje, McMillan nastavlja, *Vodič* tvrdi da su API SM ulja «za sve motore vozila koji su trenutačno u uporabi». To je točno samo za vozila General Motorsa, ako ta API SM ulja isto tako odgovaraju zahtjevima specifikacije ILSAC GF-4 i imaju Starburst te također imaju pravu gradaciju viskoznosti. Reći da je ulje razine kvalitete prema API SM dobro u svim automobilskim motorima je u najmanju ruku dovođenje u zabludu.

API je istaknuo da njihov sustav homologacije i certificiranja motornih ulja budžetski financira sve aspekte programa i uključuje distribuciju tzv. «shelf kartica» (katalogizirana sva izdanja API preporuka, o.p.). API-jeva glasnogovornica je objavila da su već podijelili *Vodič* na AAPEX sajmu, ali planiraju ih dobiti još za sajmove u 2005. gdje su već nekoliko godina dijelili shelf kartice. API, također, omogućuje kartice online, tj. putem interneta, šalje ih elektronskom poštom svim pretplaćenim korisnicima, rutinski ih šalje potrošačima i nudi setove kartica na zahtjeve. Paket *Vodiča* od 50 stranica košta 106 US dolara i može se naručiti preko «API Publicationsa» na njegovoj web stranici.

Duži niz godina API je izdavao veću brošuru (32 stranice) naslovljenu *Motor Oil Guide* koja je pružala potrošačima detaljnije informacije. Ta dobro prihvaćena publikacija trenutačno je nedostupna jer je API revidira i planira omogućiti što lakše skidanje te publikacije s njihove web stranice.

Grupa Bijur kupuje britanskog proizvođača Denco Lubrication Ltd

Grupa proizvođača maziva Bijur objavila je nedavno kako je pridobila još jednog proizvođača iz područja maziva, britansku tvrtku Denco Lubrication Ltd. Grupa Bijur tvrdi da je jedan od najvećih svjetskih opskrbljivača centraliziranih sustava za podmazivanje te proizvoda i usluga iz područja maziva. Predstavnici tvrtke Bijur izjavili su kako je kupnja ostvarena s namjerom proširenja ponude proizvoda i radi bolje geografske pokrivenosti tržišta.

«Tvrtnica Denco ima solidnu reputaciju i lojalnu bazu kupaca. Oni će upotpuniti Bijurov DeLimon proizvodno prodajni program proizvoda i dati potrošačima, na globalnoj razini, širu ponudu proizvoda i brži pristup potrebnom primjenskom servisu», kaže predsjednik Thomas W. Arndt.

Tvrtnica Denco sa sjedištem u Herefordu, Engleska, projektira, gradi, instalira i servisira centralizirane sustave podmazivanja, zajedno s ponudom maziva za hladno valjanje, sustave za recirkulaciju ulja kao i sustave za hlađenje vodom. Primarno tržište im je teška industrija kao što su npr. željezare i rudarska industrija.

Niti Denco niti Bijur nisu obznanili cijenu ove poslovne transakcije tj. preuzimanja. Tvrtnica Bijur izjavljuje da će odmah spojiti Denco s DeLimonom, koji je jedna od pet podružnica i locirana je u Njemačkoj. Proizvodi i usluge nove tvrtke bit će prodavani pod imenom DeLimon-Denco. Nadalje, tvrtka Bijur opisuje Denco kao tržišnog lidera u Velikoj Britaniji i kao vrlo dobro pozicioniranu i vrlo aktivnu tvrtku na Srednjem istoku, u Americi i azijskom dijelu Pacifika.

Jorg Czempisz, jedan od direktora DeLimon-Denca i DeLimona u Njemačkoj i Austriji ističe da uključivanjem Denco Lubricationsa provode još jedan važan korak u cilju dobre pokrivenosti cijelog svjetskog tržišta. Denco Lubrication je vrlo uspješna kompanija u Velikoj Britaniji, a širina proizvodnog prodajnog programa njezinih proizvoda i usluga savršeno odgovara sveopćem portfelju.

Uprava tvrtke Bijur, koja je u privatnom vlasništvu, smještena je u Morrisvilleu, SAD, osim u Americi posjeduje proizvodna postrojenja u Njemačkoj, Irskoj i Kini. Uz to što je jedan od najvećih svjetskih proizvođača maziva i centraliziranih sustava podmazivanja, također tvrdi da nudi najširu paletu proizvoda, od jednostavnih sustava za jednokratno punjenje mazivim mastima (single-point grease feeders) do kompleksnih automatiziranih sustava za raspršivanje mazivih ulja i masti na stotine mjesta podmazivanja (lubrication points). Među industrije koje trebaju njihove usluge spadaju industrija izrade alata za strojeve, željeznica, željezare, rudarska industrija, tiskare, prehrambena industrija, tekstilna industrija i industrija obrade metala.

Izvor: Tim Sullivan, Lube Report from Lubes–n-Grease, December 8, 2004.

Europski proizvođači ambalaže za mazive masti se moderniziraju

Život će postati mnogo jednostavniji za proizvođače ambalaže kao i krajnje korisnike mazivih masti u Europi zahvaljujući usvajanju novih standarda koji donose određena poboljšanja i pojednostavljuju poslovanje zbog evidentne raznolikosti ambalaže.

Prvi korak je napravljen prije nekoliko mjeseci kada je Europski institut za mazive masti ELGI (European Lubricating Grease Institute) usvojio normu koju je ELGI – GPWG ili Radna grupa za pakiranje masti (Grease Packaging Working Group) razvijala otprilike sedam godina. Prvih dana su ovlašteni predstavnici ELGI-a izjavili da je navedena norma već u uporabi jer su je veliki proizvođači i prodavači maziva, tj. mazivih masti prihvatili i počeli koristiti, tj. i veliki igrači su odlučili sudjelovati. Na

početku su svi bili pomalo skeptični glede implementacije ove norme na tržištu, ali sada su zadovoljni.

Moller, iz tvrtke Europack Packaging i Fluid Management GmbH u Hamburgu, Njemačka, rekao je da je ELGI počeo s inicijativom 1996. godine djelomično stoga kako bi potencirao razvoj pakiranja za mazive masti, a djelomično zato što se tržište mazivih masti smanjuje. «Veliki broj postrojenja za proizvodnju mazivih masti u Europi se zatvara,» kaže Moller. «Sve je manje pogona i oni moraju osigurati proizvodnju i/ili punjenje finalnih proizvoda u ambalažu različitih veličina i oblike iz postrojenja koja više ne postoje. Također moraju i držati na skladištu veći broj svakog tipa ambalaže. Bio je ogroman broj pojedinačnih proizvoda u jediničnom pakiranju. Do sada smo imali pakiranje 0,5 kg, 1 kg, 12.5 kg, 15 kg, 18 kg, 20 kg, 25 kg, 30 kg, 50 kg, 150 kg i 180 kg. Koristili su se različiti materijali i oblici za svaku veličinu. To je vodilo do nekontroliranog povećavanja troškova proizvođača jer trebaju posebnu opremu za pakiranje i otpremu koja je vrlo skupa između ostalog i zato jer su volumeni svakog od tih tipova ambalaže vrlo mali. Krajnjim korisnicima je ponekad bilo zbog toga gotovo nemoguće zamijeniti dobavljača.»

Moller tvrdi da novi standard smanjuje sadašnji broj pakiranja od preko 50 koja se koriste u Europi na samo 9. Definirano je šest veličina poredanih od od 0,4 kg do 180 kg (otprilike 14 unca do 400 funti). Pakiranja u tri veličine mogu biti napravljena od kositra ili plastike, dok je za ostale tri veličine specificiran samo jedan materijal. Standardom je definiran i promjer, visina i oblik za svaku veličinu. Za sve detalje treba pogledati na internet adresi <http://www.elgi.org>. izvještaj radne grupe.

U radnu grupu su bili uključeni različiti stručnjaci iz područja marketinga za mazive masti, prodavači mazivih masti, pakiranja masti, proizvodnje masti, te korisnici masti i konačno savjetnici radne grupe. Moller je rekao da su aktivnosti ove grupe bile vrlo uspješne zahvaljujući uključenosti svih strana. Ipak, za pohvalu su sve tvrtke koje su odlučile prihvatiti ovu normu jer usvajanje ove norme nije išlo jednostavno i bez problema.

Analiza koju je napravila radna grupa pokazuje da će dobavljači, zbog odluke da usklade postojeće stanje s novom normom, imati troškove od nekoliko stotina tisuća eura.

Izvor: Tim Sullivan, Lube Report from Lubes–n-Grease, December 22, 2004.

Priredila Siman Issa